

Sprawa C-825/19

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

12 listopada 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Thüringer Finanzgericht, Gotha (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

22 października 2019 r.

Strona skarżąca:

Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH

Druga strona postępowania:

Hauptzollamt Erfurt

Przedmiot postępowania głównego

Udzielenie pozwolenia z mocą wsteczną na zastosowanie procedury specjalnej oraz kwestia tego, które uregulowanie prawa Unii znajduje w tym zakresie zastosowanie w postępowaniu głównym – rozporządzenie (UE) nr 952/2013 czy też rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 – oraz jakie przesłanki właściwe uregulowanie prawa Unii przewiduje ewentualnie w odniesieniu do udzielenia pozwolenia

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Przedmiot: Wykładnia art. 211 rozporządzenia (UE) nr 952/2013 oraz ewentualnie art. 294 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 2454/93

Podstawa prawna: art. 267 ust. 2 TFUE

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy art. 211 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny – zwany dalej „UKC” – (Dz.U. 2013, L 269, s. 1) należy interpretować w ten sposób, że ma on zastosowanie wyłącznie do wniosków, w przypadku których okres, na który udziela się pozwolenia z mocą wsteczną, trwałby od dnia 1 maja 2016 r.?
- 2) W razie udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej: Czy art. 211 UKC w przypadku wniosków o udzielenie pozwolenia z mocą wsteczną na okres przypadający przed 1 maja 2016 r. ma zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy wnioski o udzielenie pozwolenia z mocą wsteczną złożono wprawdzie przed wejściem w życie nowych przepisów, ale organy celne oddaliły takie wnioski po raz pierwszy po dniu 1 maja 2016 r.?
- 3) W razie udzielenia na pytanie drugie odpowiedzi przeczącej: Czy art. 211 UKC w przypadku wniosków o udzielenie pozwolenia z mocą wsteczną na okres przypadający przed 1 maja 2016 r. ma zastosowanie również wtedy, gdy organy celne oddaliły je już przed dniem 1 maja 2016 r., a także po tej dacie (z innym uzasadnieniem)?
- 4) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytania pierwsze i drugie oraz odpowiedzi przeczącej na pytanie trzecie: Czy art. 294 ust. 2 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia (EWG) nr 2913/92 – zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym do WKC” – (Dz.U. 1993, L 253, s. 1) należy interpretować w ten sposób, że
 - a) pozwolenie z mocą wsteczną od daty wygaśnięcia poprzedniego pozwolenia, jak przewidziano w ust. 3 tego przepisu, mogło zostać udzielone maksymalnie na okres jednego roku przed datą złożenia wniosku, a
 - b) przesłanki potwierdzenia istnienia ekonomicznej potrzeby, o którym mowa w ust. 3 tego przepisu, oraz braku związku z próbą oszustwa i rażącym zaniedbaniem muszą być spełnione również w przypadku kolejnego pozwolenia na podstawie ust. 2?

Przywołane przepisy prawa Unii

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. 2013, L 269, s. 1; zwane dalej „UKC”), art. 5, 116, 174, 211 i 286;

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013

w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz.U. 2015, L 343, s. 1; zwane dalej „rozporządzeniem delegowanym do UKC”), art. 148 i 172;

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. 1992, L 302, s. 1; zwane dalej „WKC”), art. 21 i 85;

Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. 1993, L 253, s. 1) w brzmieniu zmienionym ostatnio rozporządzeniem Komisji (WE) nr 993/2001 (Dz.U. 2001, L 141, S. 1) (zwane dalej „rozporządzeniem wykonawczym do WKC”), art. 294 i 508;

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1430/79 z dnia 2 lipca 1979 r. w sprawie zwrotu lub umarzania należności celnych przywozowych lub wywozowych (Dz.U. 1979, L 175, s. 1);

Wytyczne dotyczące części II tytułu I rozdziału 2 „Przeznaczenie towarów” rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. 2002, C 207, s. 2; zwane dalej „wytycznymi z 2002 r.”).

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Do dnia 31 grudnia 2012 r. strona skarżąca miała w zakresie przywozu grzybów ważne pozwolenie na dopuszczanie towarów nieunijnych do obrotu w ramach procedury specjalnej. Z niewiedzy nie złożyła wniosku o przedłużenie pozwolenia – udzielenie tzw. kolejnego pozwolenia.
- 2 Podczas kontroli podatkowej zwrócono uwagę, że nie złożono wniosku. W związku z tym strona skarżąca w dniu 9 stycznia 2015 r. złożyła wniosek o kolejne pozwolenie. Druga strona postępowania udzieliła pozwolenia w dniu 14 stycznia 2015 r. z mocą wsteczną jedynie od momentu złożenia wniosku, odmawiając udzielenia pozwolenia z mocą wsteczną od momentu upływu okresu obowiązywania poprzedniego pozwolenia zgodnie z obowiązującym wówczas art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC, a więc od dnia 1 stycznia 2013 r.
- 3 Pismem z dnia 22 kwietnia 2015 r., w którym strona skarżąca zwróciła uwagę, że ze względu na trwającą restrukturyzację znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, jeszcze raz wniosła o udzielenie pozwolenia z mocą wsteczną od momentu upływu okresu obowiązywania poprzedniego.

- 4 Druga strona postępowania oddaliła ten wniosek o udzielenie kolejnego pozwolenia (za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 8 stycznia 2015 r.) decyzją z dnia 13 maja 2015 r.
- 5 Strona skarżąca złożyła odwołanie od decyzji z dnia 13 maja 2015 r. Druga strona postępowania oddaliła to odwołanie decyzją z dnia 6 kwietnia 2016 r. Strona skarżąca wniosła skargę na tę decyzję do sądu odsyłającego w dniu 3 maja 2016 r. W toku bieżącego postępowania w sprawie skargi przed sądem odsyłającym druga strona postępowania w dniu 21 marca 2019 r. ponownie wydała decyzję, na mocy której odmówiła udzielenia kolejnego pozwolenia na podstawie nowego uzasadnienia, różniącego się od tego, które przedstawiła przy pierwszej odmowie. Decyzja odmowna z dnia 21 marca 2019 r. stała się przedmiotem postępowania w sprawie skargi.

Istotne argumenty stron postępowania głównego

- 6 Zdaniem drugiej strony postępowania do udzielenia pozwolenia z mocą wsteczną, o które wnioskowano, zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC. W świetle tego przepisu, jak wynika z art. 294 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do WKC, kolejne pozwolenie może zostać udzielone z mocą wsteczną maksymalnie na okres jednego roku przed datą złożenia wniosku. Ponadto udzielenie pozwolenia na podstawie art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC wymaga spełnienia przesłanek określonych w art. 294 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do WKC, a więc między innymi tego, aby można było potwierdzić istnienie ekonomicznej potrzeby udzielenia pozwolenia z mocą wsteczną, a wniosek nie wiązał się z rażącym zaniedbaniem. Strona skarżąca nie wykazała istnienia ekonomicznej potrzeby. Poza tym pomimo posiadania wiedzy o przepisie proceduralnym i otrzymania odpowiednich informacji nie złożyła we właściwym terminie wniosku o kolejne pozwolenie, w związku z czym wystąpiło rażące zaniedbanie.
- 7 Artykuł 211 UKC, który wszedł w życie w dniu 1 maja 2016 r., jako przepis proceduralny nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. W świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości przepisy proceduralne mają bowiem zastosowanie wyłącznie do postępowań zawisłych w momencie ich wejścia w życie, a w niniejszym przypadku postępowanie administracyjne – niezależnie od wydania nowej decyzji z dnia 21 marca 2019 r. – zakończyło się wydaniem decyzji w sprawie odwołania z dnia 6 kwietnia 2016 r., a tym samym nie było już zawisłe w momencie wejścia w życie art. 211 UKC.
- 8 Zdaniem strony skarżącej w niniejszej sprawie należy zastosować art. 211 UKC, ponieważ stanowi on przepis czysto proceduralny, a prawo proceduralne w świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości stosuje się co do zasady z mocą wsteczną.
- 9 Jeżeli natomiast – zamiast art. 211 UKC – zastosowanie w niniejszej sprawie miałby znaleźć /mieć art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC,

udzielenie kolejnego pozwolenia nie wymagałoby w świetle tego przepisu spełnienia przesłanek określonych w art. 294 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do WKC. Dotyczący wyjątkowych okoliczności art. 294 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do WKC nie dotyczy uregulowanego w ust. 2 kolejnego pozwolenia. W związku z tym w świetle art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC można udzielić pozwolenia z mocą wsteczną również na okres dłuższy niż jeden rok, a negatywna przesłanka rażącego zaniedbania w rozumieniu art. 294 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do WKC nie podlega badaniu.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 10 Sąd odsyłający uważa, że rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu głównym zależy od tego, czy do stanu faktycznego tego postępowania można zastosować art. 211 UKC. W przypadku udzielenia na to pytanie odpowiedzi twierdzącej bezpośrednio z brzmienia art. 211 ust. 2 lit. h) UKC wynika bowiem, że gdy wniosek dotyczy przedłużenia terminu ważności pozwolenia w odniesieniu do tego samego rodzaju operacji i towarów, można go złożyć w terminie trzech lat po upływie terminu ważności pierwotnego pozwolenia. Pytanie o to, czy art. 211 UKC może znaleźć zastosowanie, wynika z tego, że wniosek strony skarżącej jest z roku 2015 r., a więc z okresu, w którym artykuł ten zgodnie z art. 288 ust. 2 UKC jeszcze nie obowiązywał.
- 11 W świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w kwestii stosowania przepisów z mocą wsteczną należy odróżnić przepisy materialne od przepisów proceduralnych.
- 12 Zgodnie z tym orzecznictwem przepisy proceduralne co do reguły mają zastosowanie do wszystkich postępowań zawisłych w momencie ich wejścia w życie (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2006 r., *Beemsterboer*, C-293/04, EU:2006:162, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 13 W świetle tych zasad Trybunał Sprawiedliwości i Sąd Unii Europejskiej rozstrzygały sprawy, w których pojawiało się pytanie, czy rozstrzygnięcia należy dokonać na podstawie prawa obowiązującego przed wejściem w życie WKC, czy też na podstawie WKC (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 września 1998 r., *Sportgoods*, C-413/96, EU:C:1998:430, oraz wyrok Sądu z dnia 10 maja 2001 r., *Kaufring i.in./Komisja*, T-186/97, EU:T:2001:133).
- 14 Przepisy materialne mają natomiast zastosowanie wyłącznie do stanów faktycznych, które miały miejsce w okresie obowiązywania przepisów materialnych (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2006 r., *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:2006:136, pkt 34).
- 15 Wyjątkowo Trybunał Sprawiedliwości interpretował jednak również wspólnotowe przepisy materialne jako odnoszące się do okoliczności zaistniałych przed ich wejściem w życie w zakresie, w jakim w świetle ich brzmienia, celu lub struktury

jest oczywiste, że musi im zostać nadany taki skutek (wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 9 marca 2006 r., *Beemsterboer*, C-293/04, EU:2006:162, pkt 21 i przywołane tam orzecznictwo).

- 16 Ponadto Trybunał Sprawiedliwości w pkt 32 wyroku z dnia 23 lutego 2006 r., *Molenberg* (C-201/04, EU:2006:136), w oparciu o pkt 11 swojego wyroku z dnia 12 listopada 1981 r., *Meridionale Industria Salumi i in.* (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270), poruszył kwestię przepisów zawierających zarówno przepisy proceduralne, jak i materialne, które stanowią nierozdzielalną całość, a poszczególnych przepisów składających się na nią nie można traktować rozłącznie w zakresie ich skutków w czasie. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził wystąpienie takiej sytuacji w wyroku z dnia 12 listopada 1981 r., *Meridionale Industria Salumi i in.* (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270) w odniesieniu do wejścia w życie ówczesnego rozporządzenia nr 1697/79. Istniejące do tego czasu uregulowania krajowe zastąpiono wówczas nowym uregulowaniem wspólnotowym, w związku z czym po raz pierwszy na szczeblu wspólnotowym pojawiło się jednolite całościowe uregulowanie dotyczące pokrycia długów celnych po zwolnieniu towarów.
- 17 Sąd odsyłający uważa, że art. 211 rozporządzenia (UE) nr 952/13 stanowi co do zasady przepis proceduralny. Przemawiają za tym zasadniczo usytuowanie w systematyce przepisów oraz kluczowa treść. Artykuł 211 UKC przewiduje w każdym razie pewne kryteria udzielania pozwoleń, które nie były w każdym razie wyraźnie wymienione w art. 291 i nast. rozporządzenia wykonawczego do WKC. Zdaniem sądu odsyłającego nasuwa się zatem pytanie, czy art. 211 UKC należy uznać za przepis czysto proceduralny, czy też za przepis, który w drodze analogii do wyroku z dnia 12 listopada 1981 r., *Meridionale Industria Salumi i in.* (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270), zawiera zarówno przepisy proceduralne, jak i materialne, które stanowią nierozdzielalną całość, a poszczególnych przepisów składających się na nią nie można traktować rozłącznie w zakresie ich skutków w czasie. Za tym punktem widzenia przemawia to, że w przypadku udzielenia pozwolenia z mocą wsteczną odnośnie zgłoszenia celne w rozumieniu art. 174 UKC w związku z art. 148 ust. 4 lit. d) rozporządzenia delegowanego do UKC należy uznać za zostają unieważnione i zastąpione zgłoszeniami objęcia procedurą końcowego przeznaczenia, a uiszczone należności celne przywozowe podlegają zwrotowi zgodnie z art. 116 ust. 1 UKC. W ten sposób powstają w tym zakresie przynajmniej pośrednio materialne skutki prawne. Z drugiej strony rozporządzenie nr 952/2013, ustanawiając unijny kodeks celny – inaczej niż w sprawie, w której wydano wyrok z dnia 12 listopada 1981 r., *Meridionale Industria Salumi i in.* (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270) – nie wprowadziło przepisów, które obowiązywałyby na szczeblu Unii po raz pierwszy. Kodeks celny był już bowiem skodyfikowany jako prawo wspólnotowe (prawo Unii) na mocy rozporządzenia nr 2913/92. UKC w brzmieniu nadanym rozporządzeniem nr 952/2013 zastąpił WKC w brzmieniu nadanym rozporządzeniem nr 2913/92 (art. 286 ust. 2 UKC), który wielokrotnie zmieniano (zob. motyw 12 rozporządzenia nr 952/2013), w związku z czym przepisy celne miały zostać

zmodernizowane, usprawnione i uproszczone oraz stać się bardziej przejrzyste (zob. motywy 43 i 56 rozporządzenia nr 952/2013).

- 18 Z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Unii Europejskiej wynika zdaniem sądu odsyłającego kolejna zasada, zgodnie z którą przepisy proceduralne mają zastosowanie wyłącznie do postępowań zawisłych w momencie ich wejścia w życie, w których wnioski złożono po wejściu w życie nowych przepisów, ponieważ postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji (art. 5 pkt 39 UKC) nie można już uznać za „postępowania zawisłe” (wyroki Sądu z dnia 10 maja 2001 r., *Kaufring i in./Komisja*, T-186/97, T-187/97, od T-190/97 do T-192/97, T-210/97, T-211/97, od T-216/97 do T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 i T-147/99, EU:T:2001:133, pkt 35 oraz z dnia 9 czerwca 1998 r., *Unifrigo Gadus i CPL Imperial 2/Komisja*, T-10/97 i T-11/97, EU:T:1998:118, pkt 18 i nast.). Z drugiej strony Sąd w pkt 35 wyroku z dnia 10 maja 2001 r., *Kaufring i in./Komisja* (T-186/97, T-187/97, od T-190/97 do T-192/97, T-210/97, T-211/97, od T-216/97 do T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 i T-147/99, EU:T:2001:133) odnosi się do pkt 22 wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 lipca 1993 r., *CT Control (Rotterdam) i JCT Benelux/Komisja* (C-121/91 i C-122/91, EU:C:1993:285). W postępowaniu głównym w sprawie, w której Trybunał Sprawiedliwości wydał ten wyrok, występująca tam strona skarżąca złożyła wniosek o umorzenie w październiku 1985 r., a więc jeszcze pod rządami ówczesnego rozporządzenia nr 1430/79. Wniosek ten został oddalony przez niderlandzkie organy w 1986 r. W związku z tym doszło w Niderlandach do postępowania sądowego, w którym tamtejszy sąd w listopadzie 1989 r. stwierdził nieważność oddalenia. Następnie organ niderlandzki przedłożył wniosek o zwrot Komisji WE, która rozstrzygnęła go w ciągu nie czterech, lecz dopiero sześciu miesięcy. W 1985 r. obowiązujące wówczas przepisy proceduralne przewidywały, że Komisja dokonuje rozstrzygnięcia w terminie czterech miesięcy, natomiast od 1987 r. miała na to sześć miesięcy. Zdaniem sądu odsyłającego wynika z tego, że w przypadku przepisów proceduralnych należy stosować prawo obowiązujące w chwili wydawania rozstrzygnięcia, i to niezależnie od tego, kiedy złożono wniosek będący podstawą postępowania.
- 19 Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości miałby odpowiedzieć twierdząco na jedno z pytań prejudycjalnych nr 1 lub 2, natomiast – o ile dokona rozstrzygnięcia w przedmiocie pytania 3 – przecząco na pytanie prejudycjalne nr 3, sąd odsyłający będzie musiał rozstrzygnąć sprawę, stosując art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC, obowiązującego w chwili złożenia wniosku. Niemiecki organ celny stoi na stanowisku, że moc wsteczna kolejnego pozwolenia w świetle tego przepisu może obejmować okres maksymalnie jednego roku, jak przewidziano to na wypadek „wyjątkowych okoliczności” w art. 294 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do WKC. Poza tym również w przypadku kolejnego pozwolenia na podstawie art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC organ ten wymaga potwierdzenia istnienia ekonomicznej potrzeby, o którym mowa w ust. 3 tego artykułu, oraz braku próby oszustwa lub rażącego zaniedbania [art. 294 ust. 3 lit. a) rozporządzenia wykonawczego do WKC] jako dodatkowych przesłanek udzielenia pozwolenia. Takie ograniczenie nie wynika

ani z brzmienia art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC, ani z wytycznych dotyczących wykładni tej normy z 2002 r., w których jest mowa wyłącznie o udzieleniu pozwolenia z mocą wsteczną w świetle art. 294 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do WKC. Przedmiotem przepisu zawartego w art. 294 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do WKC jest natomiast przedłużenie pozwolenia dla takiego samego rodzaju czynności i towarów. Zdaniem sądu odsyłającego ma on więc własne znaczenie niezależne od uregulowań zawartych w ust. 3, w związku z czym przesłanki udzielenia pozwolenia, o których mowa w ust. 3, nie można odnieść do udzielenia kolejnego pozwolenia na podstawie ust. 2.

[...]

DOKUMENT ROBOCZY